

אגרת לבעל מעלית חדשה

1. מבוא:

הנך בעל מעלית חדשה. המעלית אמצעי תחבורה נוח ובטוח - אם תדע לטפל בה ולדאוג שהיא תעבור בדיקות כנדרש בחוק.

איגרת זו באה לפרט את החובות ואת הזכויות שחלות על בעל המעלית וזאת במטרה לעזור ולהנחות את בעל המעלית איך לפעול כדי להבטיח תפעול אמין ובטוח של המעלית ומניעת תקלות ותאונות.

2. מעלית חדשה - דרישות התקן

מעלית הינה מוצר שחייב להיות בנוי לפי תקן - תקן ישראלי רשמי מס' 24 - מעליות נוסעים ומשא - וחלה עליו חובת תו-תקן. במילים אחרות, כל מעלית שנבנת בארץ, חייבת להיות בנויה לפי הוראות התקן, והחברה המייצרת את המעלית נמצאת בהשגחת מכון התקנים לגבי הרכיבים שמשתמשים בהם ותהליכי היצור וההרכבה. רק חברה בעלת תו-תקן רשאית להרכיב מעלית.

מכאן נובע שכל המעליות חייבות לעמוד בדרישות התקן לגבי אמינות המערכות ובטיחות המעלית ולא תותר לשימוש מעלית, שלא עומדת בדרישות אלה.

3. בדיקת מעלית חדשה

על פי הוראות החוק (פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשי"ל - 1970) והתקן למעליות, כל מעלית חדשה חייבת להיבדק בבדיקה ראשונה כדי לוודא שהיא אכן בנויה לפי הוראות התקן ושכל מערכת הבטחונות במעלית פועלת - במילים אחרות שהמעלית בנויה כהלכה ובטוחה לשימוש. כמובן - בלי הבדיקה הראשונה והזו הפעלת המעלית אסורה בהחלט.

בדיקת תיק המעלית והתאמת המעלית להוראות התקן 24, מבצע מכון התקנים הישראלי - ענף המעליות.

יצרן המעלית, הוא זה שמחוייב בתשלום עבור בדיקה זו ולא הדיירים, וזאת משום שהמעלית בשלב זה עדיין רכושו של היצרן.

מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה

4. בדיקה תקופתית

על פי הוראות החוק, יש חובה לבצע אחת לשישה חודשים בדיקת בטיחות של המעלית. אי-ביצוע בדיקה כזו מסכן את המשתמשים במעלית מחד, ומהווה עבירה פלילית מאידך. כהשוואה מתחום אחר – מכונית, שלא עברה "טסט" שנתי, אסורה להפעלה ומי שנוהג במכונית כזו צפוי לעונש!

הבדיקה החצי-שנתית מתבצעת ע"י בודק מוסמך למעליות, שקבל את הסמכתו ממשרד העבודה והרווחה. מצ"ב רשימת בודקי המעליות המוסמכים ורק אלה, שמופיעים ברשימה זו (שמתעדכנת מידי פעם) רשאים לבצע את הבדיקה. כמובן בעל המעלית חופשי לבחור את מי שהוא רוצה לבצע את הבדיקה עבורו. על בעל המעלית (הדייר) להזמין במועד את הבודק המוסמך לצורך בדיקת המעלית ולשאת בהוצאות הבדיקה.

הבודק מציג את תוצאות הבדיקה בדו"ח שנקרא "תסקיר בדיקה". המקור נשלח לבעל המעלית ואילו העתק ממנו מגיע למשרד העבודה, אשר עוקב אחרי בצוע הבדיקות החצי-שנתיות בכלל ובצוע התיקונים שנרשמו בתסקיר בפרט. בעל המעלית אחראי להזמין אנשי שרות למעליות לצורך תיקון כל הליקויים, אותם פירט הבודק המוסמך בתסקיר הבדיקה.

אם וכאשר הבודק מצא לקויים שעלולים לסכן את המשתמשים במעלית, הוא מציין את זאת בתסקיר. בעקבות זאת יש להשבית את המעלית לאלתר ולדאוג לכל הסיידורים האפשריים, על מנת למנוע שימוש במעלית זו. משרד העבודה והרווחה מפעיל את הסמכויות שבידו – דהיינו, מוציא צו האוסר את המשך פעולת המעלית עד לתיקונה ובדיקתה מחדש. ברור שהפעלת מעלית בניגוד לצו, אסורה לחלוטין ומסכנת את הנוסעים עד כדי סכנת נפשות. הפעלת המעלית תאושר ע"י מפקח עבודה לאחר שהבודק המוסמך בדק את המעלית ואישר שהליקויים הבטיחותיים אכן תוקנו לשביעות רצונו ולא נשקפת שום סכנה למשתמש במעלית.

5. שרות למעליות

המעלית מערכת אלקטרו-מכנית מסובכת למדי ותקלה בה יכולה כאמור להביא למצבים מסוכנים. הבדיקות החצי-שנתיות הכרחיות וחשובות בפני עצמן, אבל נדרש גם טפול שוטף במעלית כדי להחליף רכיבים בלויים, לשמן ולכוון את המערכות השונות.

למטרה זו, מוציא משרד העבודה והרווחה רשיון לנותני שרות למעליות ורק חברה בעלת רשיון כזה רשאית לעסוק בתחום זה. בעל המעלית חופשי לבחור חברת שרות לפי החלטתו וניתן להשיג במשרדנו רשימת החברות המאושרות. המשרד מחייב שכל מעלית תהיה בטפול שוטף באמצעות אחת מחברות המאושרות. אי-קיום חוזה שרות מהווה עילה לא לאשר הפעלת המעלית. טיפול נאות במעלית מבטיח את פעולתה בצורה תקינה ובטוחה.

יצוין שלפי צו הפקוח על מצרכים ושירותים (התקנת מעליות ומתן שרות למעליות), התשמ"ד – 1984, מתקין המעלית בבית מגורים נושא באחריות לפעולתה התקינה של המעלית במשך שנה. האחריות הזו מכסה תיקונים וחלפים וניתנת ללא תשלום מאת דיירי הבית. זאת בתנאי שנחתם הסכם שרות בין הדיירים לבין המתקין בתוך 60 יום מיום הבדיקה הראשונה של המעלית ע"י בודק מוסמך.

כמו-כן, הצו מורה על מתקין מעלית בבית מגורים לתת שירותי תחזוקה שוטפים במחצית הראשונה של שנת האחריות ללא תשלום מאת דיירי הבית.

6. חילוץ נוסעים לכודים ממעלית

לפעמים קורה שמעלית נתקעת בעת נסיעתה עקב תקלה כלשהיא, כולל הפסקת חשמל בבנין. ניתן בדרך כלל לחלץ את הלכודים במעלית ע"י דיירי הבנין עצמם ולמטרה זו יש בחדר המכונה הוראות חילוץ מפורטות. מעבר לכך, מקיים מתקין המעלית הדרכה לדיירים, בה מציגים ומתרגלים חילוץ נכון.

חשוב מאוד לבצע את החילוץ בהתאם לאותן ההוראות וכל דרך אחרת מסוכנת ואסורה. אם מסיבה כלשהיא לא מצליחים לחלץ את הנוסעים בדרך שההוראות מכתיבות, יש להתקשר לחברת השרות ולבקש עזרה. כל נותן שרות מקיים כוננות 24 שעות ביממה וליד המעלית רשומים מספרי טלפון החרום.

7. שימוש במעלית

בכל מעלית יש הוראות שימוש ויש לקיימן. מעבר לכך מספר הערות והארות, מבוססות על הנסיון המצטבר לגבי תאונות במעליות:

- הנסיעה במעלית חייבת להעשות בהתאם למותר, כלומר אסור להעמיס את המעלית מעל המותר לפי המשקל או מספר נוסעים הרשומים בתא.
- יש במיוחד להדריך את הילדים להתנהג בזהירות, לא להשתולל בתוך התא בזמן הנסיעה ולא להכניס חפצים שיכולים להיתפס ולהפריע לנסיעה התקינה של המעלית.
- חילוץ אנשים מתוך מעלית תקועה חייב להעשות לפי הוראות החילוץ במדויק.
- אם מבחינים בדבר חריג - לדוגמה שמשה שבורה בדלת אחת התחנות או רעשים חריגים - יש לדאוג מיד להשבתת המעלית וניתוק החשמל למעלית ע"י הורדת ידית המפסק הראשי בחדר המכונה (אחרי שהנוסעים הוצאו מהמעלית). יש להודיע מיד לחברת השרות.
- אם מבחינים שדלת פיר לא סגורה ונעולה, כאשר המעלית לא נמצאת מולה, יש לפעול מיד להשבתת המעלית כאמור לעיל ובנוסף לדאוג להגיף את הדלת ואם הדבר לא ניתן - לחסום את הדלת ע"י ספסל, קרש או כדומה ולהעמיד שומר לידה עד לבואם של טכנאי המעלית.
- יש להתייחס להערות הבודק בבדיקה החצי-שנתית ברצינות רבה. הקי תפקידו של הבודק לבחון את מצב המעלית מבחינה בטיחותית ולציין את אותם הליקויים שיש לתקן ללא דחוי. אי-בצוע הערותיו והמשך הפעלת המעלית עם אותם הליקויים מסכן את המשתמשים במעלית וברב המקרים יכול להביא לתקלה במעלית ולצורך בתיקונים רחבים יותר.

8. לסיכום

אנו מאחלים לך שימוש מהנה במעלית תוך תקווה שהיא תשרת אותך בטמנות ובבטיחות. עליך - בעל המעלית - לדאוג שהיא תקבל את השרות והטיפול השוטף וכן שהיא תבדק כל ששה חודשים על ידי הבודק המוסמך ושכל הערה תטופל.